

Inspiraci beru v životě

Petr Reif, původem z Brna, začal v šestnácti působit ve Studiu Dům pod vedením Evy Tálské (při Divadle Husa na provázku), kde získal vztah k divadlu pro děti. Herectví studoval v Praze na DAMU na katedře alternativního a loutkového divadla. Dlouhodobě spolupracuje s Divadlem Minor a zároveň je členem neziskové organizace Fórum pro prožitkové vzdělávání, která se u nás od roku 2014 věnuje tzv. *divadlu fórum*, jehož cílem je divadelně komunikovat s potenciálně znevýhodněnými skupinami o aktuálních společenských problémech. Rád experimentuje, a to především ve vlastním Divadle Bufet. Reif je všestranný herec, kterého lze vidět na prknech Nové scény Národního divadla, stejně jako mezi sedačkami autobusu zvaného Autobuf.

© ROZHOVOR: EMA ŠLECHTOVÁ

Co vás přivedlo k divadlu pro děti?

Pokud máte na mysli mé působení v Divadle Minor, kde se snažíme vytvářet inscenace pro rodiny, tedy způsobem, aby to bavilo jak děti, tak dospělé, případně dospívající, tak mě myslím v roce 2004 oslovila dramaturgyně Minoru Petra Zichová, abych tam hostoval, a z toho vznikla další spolupráce.

Vaše cesta k divadlu nebyla úplně přímočará. Proč jste se opakovaně hlásil zrovna na KALD? Bavily vás loutky už předtím, nebo jste si cestu k nim našel až na škole?

O KALDu se říkalo, že je tam svobodnější a zároveň kolektivnější a kreativnější tvůrčí prostředí než na jiných katedrách. Vztah k věcem vyskytujících se v prostoru divadla jsme rozvíjeli už ve Studiu Dům pod vedením Evy Tálské.

Jak jste se dostal k *divadlu fórum*?

Byl jsem osloven ředitelkou Fóra pro prožitkové vzdělávání (FPPV) Jitkou Andrlíkovou Teplou. Kdo mě tehdy doporučil, nevím, ale spolupracuji s tímto skvělým týmem už asi pět let.

Jste hercem Divadla Minor a účinkujete v mnoha inscenacích určených dětskému publiku. Jaký je pro vás největší rozdíl mezi běžným divadlem pro děti a formou, kterou nabízí *divadlo fórum*?

To je otázka, do které by se dalo velmi krásně zamotat. Co vlastně vůbec je divadlo pro děti? Asi se raději pokusím vyjádřit, co je *divadlo fórum*, nebo spíše jak ho vnímám já. *Divadlo fórum* je jedna z technik *divadla utlačovaných*, a tedy nesouvisí primárně s žádnou věkovou skupinou, ale skupinou, která je nebo může být znevýhodněná. *Divadlo fórum*, které děláme my v FPPV, spočívá v krátkém nacvičeném představení na pět až deset minut na téma, které je, nebo může být problémem pro tu určitou diváckou skupinu, jako třeba kyberšikana, tolerance k národnostním menšinám atd., které se po prvním odehrání, hraje ještě podruhé, kdy je zastavováno divákem ve chvíli, kdy by se ve svém životě zachoval jinak. Divák v té chvíli vstoupí do děje a vlastní akcí na jevišti se pokouší měnit určitou situaci, a může si tedy vyzkoušet, jak je schopen obstát se svým názorem v improvizované interakci s herci. Tato metoda je skutečně famózní, někdy až mysteriózní, kdy – ač v tomto tréninkovém

prostředí – vznikají emocionálně velmi silné momenty. Pokud byste chtěla jen krátkou odpověď na otázku, tak by mohla znít: *Divadlo fórum na rozdíl od běžného divadla neexistuje bez fyzické interakce diváka.*

Znamená pro vás *divadlo fórum* hereckou výzvu? Změnil se díky němu váš pohled na divadlo?

Jeden z pěti herců v *divadle fórum* je takzvaný „Joker“, ten nehraje, ale je mediátorem mezi diváky a herci. Právě on má největší odpovědnost za to, jak se setkání podaří. Musí nastolit dobrou, nenucenou atmosféru a zařadit to zkrátka tak, aby měli diváci důvěru k těm cizími lidem, co přijeli do jejich prostředí, a spolupracovali s nimi. Toto se naučit, či v sobě objevit, bylo a je pro mě stále výzvou.

Proč je podle vás výhodné komunikovat o společenských problémech skrze divadlo? S jakou odezvou se vlastně na školách setkáváte?

Prožitek na vlastní kůži v tomto velmi otevřeném, tolerantním a bezpečném prostředí *divadla fórum* se nedá vůbec srovnat s běžnou přednáškou na stejné téma, kdy jeden mluví a ostatní ho musí poslouchat.

Odezva ve školách se týká právě tohoto rozdílu, kdy nám učitelé říkají, že vůbec nechápou, jak je možné, že jsme jejich studenty udrželi v aktivní pozornosti půl druhé hodiny, když oni s tím má problém jen na dvacet minut. Studenti se ale většinou udrží sami. Často se také stává, že studenti nechtějí končit a chtějí pokračovat dál. Myslím, že podobný způsob komunikace by mohl být inspirativní pro klasické školní vyučovací systémy, místo posílání dětí na vyšetření, zda náhodou nemají ADHD.

Jsou loutky vhodné pro tento typ divadla? Existuje u nás nějaký takový projekt?

Člověk se v *divadle fórum* snaží být co nejvíce za sebe. Sdělovat svůj názor skrze loutku se mi zdá v tomto případě kontraproduktivní. Ale může to klidně někdo zkusit.

Divadlo Minor, a pochopitelně nejen to, se dnes od loutek spíše odklání. Čím si to vysvětlujete? Vnímáte to jako přirozený vývoj?

Vnímám loutku tak, že to může být cokoli v prostoru, kde se právě odehrává divadlo. Včetně podlahy, vzduchu či sedadla, na kterém sedí divák, včetně jeho samotného. Loutkářství

01

02

tedy vnímám jako schopnost herce komunikovat s prostorem, v němž se právě odehrává představení. Těch loutek jsou v každém představení desítky. Jestli je nějaká loutkářská krize, tak podle mě ta, že si těch loutek loutkáři nevšímají.

Divadlo Bufet je vaším vlastním projektem. Jaké to je hrát mezi sedačkami autobusu Autobuf?

V Divadle Bufet si mohou dělat, co chci a s kým chci. A co se týče Autobufu, není moc lepších prostorů pro divadlo než právě autobus. Přál bych to každému herci. Nechápu, proč se v autobusech nehraje již od jejich vynalezení. Divák je skutečně blízko.

Věnujete se široké škále divadla: činohra, loutky, alternativní projekty, FPPV? Čím vás tato různorodost motivuje a obohacuje?

Ustrnutí je začátkem konce. Poznávat, potkávat, konfrontovat se s novým, je myslím nejen pro umělecký rozvoj důležité. Inspiraci beru v životě.

Foto

- 01 Unhappy Happy (2015), Divadlo Bufet – archiv souboru
- 02 Robin Hood (2015), Divadlo Minor – Petr Neubert
- 03 Vánoce aneb Příběh o narození (2004), Divadlo Minor – Petr Neubert

Petr Reif

Absolvent herectví na KALD DAMU. Momentálně působí jako herec v Divadle Minor. Pět let se také angažuje v projektu Fórum pro prožitkové vzdělávání, které se aktivně věnuje metodě divadla utlačovaných. Zároveň se také zabývá experimentálním divadlem ve svém vlastním Divadle Bufet.

I Take Inspiration from Life

Petr Reif graduated from the acting programme at the KALD DAMU and today mainly focuses on family shows at Minor Theatre. With several like-minded artistic friends, he also runs his independent alternative theatre group Divadlo Bufet which performs in its own bus, the Autobuf. Since 2014, he has been active in the non-profit organisation Fórum pro prožitkové vzdělávání (Forum for Experiential Education) which focuses on theatre of the oppressed. He believes this format is an ideal way how to discuss social issues because it creates an authentic emotional experience. He draws inspiration from new impulses and projects and believes that the worst thing that can happen to an artist is stagnation and closing themselves to new challenges.

